

Nyårsbetraktelse om Quickärendet 2024–25

1. Har det hänt något sedan sist?

Quickärendet börjar bli gammalt. Det är drygt 60 år sedan det första mordet begicks som Sture Bergwall erkände, det på Thomas Blomgren i Växjö. Sex år senare dömdes han för fyra sexuella övergrepp och för 50 år sedan dödade han sänaren Lennart Höglund med 12 eller 13 knivhugg. De domar där han fälldes för mord kom mellan 1991 och 2001, år 1991 dömdes han dessutom för bl.a. ett grovt rån. Resningsbesluten kom åren 2009 – 2013, och sedan mars 2014 har Sture Bergwall varit en fri man.

Mycket annat har förstås hänt genom åren och jag tror det kan vara bra att ta in en kronologisk förteckning i en sådan här betraktelse, en förteckning över de mest centrala händelserna med koppling till Quickärendet. Den finns i avsnitt 3 nedan.

Sedan den förra betraktelsen, vid halvårsskiftet 2024, har inte mycket hänt av betydelse för Quickärendet. Men två saker är värda att nämna, dels filmen ”What remains” som kom på sommaren 2024 (se avsnitt 4), dels ett pågående arbete på en brittisk podd om sex avsnitt med stöd från BBC (se avsnitt 5).

2. En påminnelse

Jag vill påminna om skälen till att jag fortsätter skriva Quickbetraktelser två gånger om året. Skälen är:

- att jag vill regelbundet *påminna om villfarelsen* att det skulle ha skett en rättsskandal när Thomas Quick dömdes sex gånger för åtta mord (1),
- att jag vill notera och upplysa om sådant som har *hänt sedan sist* angående Quickärendet (2),
- att jag tycker alla bör veta vad som var känt, vilka som sa vad och vilka som teg; *ingenting ska kunna gömmas undan* för framtidens journalister och forskare (3),
- att jag vill *fortsätta reflektera* kring det inträffade, dels debatten och villfarelsen, dels morderna, utredningarna och bevisningen (4),
- att de personer som har beskyllts för mycket allvarliga fel fastän de gjorde allt väsentligen rätt och mycket bra bör få *upprättelse* (5).

Alla de 19 hittillsvarande betraktelserna (inkl. denna) finns samlade i ett dokument som återfinns här: [De nitton första nyårs- och halvårsbetraktelserna 2016-25](#)

3. Kronologi

Själv är jag hjälpt av att ha en kronologisk uppställning över de viktigaste händelserna med anknytning till Quickärendet. Säkert kan denna uppställning vara av intresse och till hjälp även för andra. Därför tar jag in den här.

De olika mord som Bergwall/Quick erkänt anges med kursiv stil liksom de försvinnanden där han erkände sig ha mördat personen. De sex morddomarna och övriga domar mot Quick samt en åtalsunderlåtelse och samtliga resningsbeslut finns på streck.

april 1950	Sture Bergwall föddes i Falun, familjen bosatt i Främby
1956	familjen flyttade från Främby till Korsnäs, också i Falun
1957	SB började skolan
1957	SB fick tuberkulos, togs in på Högbo sanatorium på hösten
sommaren 1958	SB skrevs ut från sanatoriet, flera återbesök åren efter
sommaren 1958	studier med lärarinnan
hösten 1958	SB började andra klass, dvs. förlorade inte någon årskurs
1960 – 62	SB ofta mobbad i skolan
1964	SB började få svårt bemästra sexuella impulser mot yngre pojkar
1964	SB konfirmerades i Falun
1964	<i>Thomas Blomgren mördades</i>
1965	SB skrev dikten Kärlek i skoltidningen (se Mattsson s. 73)
1965	<i>"Lars" (Bo) drunknade (antogs vara olycka)</i>
1966	SB misshandlades efter sexuella närmanden mot pojkar
vårterminen 66	SB anmäldes av en yngre elev för närmanden, BUP-vård
1966	SB arbetade på Handelsbanken Falun efter grundskolan
1966	SB vårdades vid några tillfällen på BUP i Falun
oktober 66	SB överföll en flicka i Falun
våren 67	SB polisanmäld för närmanden i ett blankettförråd på banken
1967	<i>Alvar Larsson försvann, kraniet hittades 1982, i övrigt borta</i>
hösten 1967	SB började på Fjellstedtska skolan i Uppsala, åk 3 realskolan
hösten 67	SB började missbruka droger, bl.a. amfetamin
dec 67–31.1.68	SB vårdades på ungdomspsyk, Akademiska sjukh. Uppsala
2 feb 1968	SB flyttade hem till Falun, arbete som sjukvårdsbiträde
feb 1968	SB fick sluta på Fjellstedtska skolan
1969	SB gjorde sig skyldig till fyra sexuella övergrepp
29 okt 69	SB greps av polis för övergreppen
1969	<i>"lasarettspojken" dog (antogs ha med sjukdomen att göra)</i>
<u>maj 1970</u>	<u>SB dömdes för övergreppen året innan</u>
maj 1970	SB intagen på Sidsjöns sjukhus
1971	<i>Reine Svensson försvann (inte hittad)</i>
maj 1971	SB försöksutskreven från Sidsjön
25 juli 1971	enligt norska "Britt" överfölls hon av SB denna dag
augusti 1971	SB började på folkhögskola i Jokkmokk
våren 1971	missbruk på folkhögskolan, SB överföll en kamrat Christer
sommaren 1972	SB arbetade på tvätter i Blackeberg, bodde hos "Walter"
hösten 1972	SB fick sluta på folkhögskolan efter misskötsel
oktober 1972	SB togs in på Sidsjön
januari 1973	SB fördes över till Sätters sjukhus
sommaren 1973	SB försöksutskrevs från Säter, flyttade hem till föräldrarna
september 1973	SB började på vuxengymnasium i Uppsala
<u>7 mars 1974</u>	<u>knivöverfall på Lennart Höglund, åtalsunderlåtelse</u>
mars 1974	SB återintogs på Sätters sjukhus
1974	SB försöksutskrevs från Säter
november 1974	självordsförsök
november 1974	SB återintogs på Sätters sjukhus
november 1975	SB rymde från Säter, begick bedrägeri och häleri

6 maj 1976	SB försöksutskrevs från Säter, bosatt hos föräldrarna i Falun
november 1976	<i>Charles Zelmanovits försvann (kroppsdelar hittades 93)</i>
12 dec 1976	<i>Benny Forsgren försvann i Söderhamn (ej hittad)</i>
1976 el. 77	självordsförsök på hotell i Borlänge
1 maj 1977	SB skrevs ut definitivt från Säter
14 juli 1977	SB skaffade sin första hund
september 1977	pappan avled på långvården, SB bodde ensam hos mamman
1980	<i>Johan Asplund försvann (inte hittad)</i>
sommaren 1981	lång cykelsemester med brodern Sten-Ove
1981	<i>Trine Jensen mördades</i>
1981	<i>Marianne Rugaas Knutsen försvann (inte hittad)</i>
25 nov 1981	<i>Magnus Nork mördad i Jönköping</i>
1982	kraniet efter Alvar Larsson hittat (efter 15 år)
augusti 1983	SB startade rörelse i Hälsingegården Falun med brodern Sten-Ove
september 1983	mamman avled
sept 1983	<i>Olle Högbom försvann (inte hittad)</i>
1984	<i>Janny och Marinus Stegehuis mördades</i>
1985	<i>Gry Storvik mördades</i>
1985	<i>Magnus Jonsson mördades (ben troligen hittat, när?)</i>
28 feb 1986	butiksrörelsen tillsammans med Sten-Ove lades ned
1987	ny kioskrörelse tillsammans med Birgitta A i Grycksbo
1987	SB tog körkort
juni 1988	<i>Yenon Levi mördades</i>
3 juli 1988	<i>Therese Johannessen försvann (inte hittad)</i>
21 nov 1988	kiosken brann ned, SB misstänkt för mordbrand och bedrägeri
dec 1988	kiosken öppnade i nya lokaler, SB överlät snart sin del
1988–89	SB tidningsbud i Falun; flyttade flera gånger
1 mars 1989	SB tog kontakt med Säter för psykologsamtal
1 juli 1989	SB började arbeta som bingovärd i Falun
1989	två somaliska pojkar försvann från förläggning i Oslo
augusti 1989	psykologsamtalen på Säter avbröts
1 juni 1990	SB tog kontakt med Falu lasarett för samtalsterapi
december 1990	SB anhölls för stölder och ett grovt rån
april 1991	RPU klar, SB ansågs behöva slutna vård
<u>16 april 1991</u>	<u>SB dömdes av Falu tingsrätt för stölder, grovt rån m.m. till slutna vård</u>
29 maj 1991	SB överfördes till Säters sjukhus
14 juni 1991	<u>hovrättens dom (frikändes för mordbrand och bedrägeri)</u>
18 dec 1991	SB rymde från Säter, återvände
dec 1991	terapin började på Säter, Kjell Persson, objektrelationsteorin
aug 1992	utslussning förbereddes, SB sade själv nej
1992	pratade för första gången om att ha mördat
nov 1992	SB flyttade till avd. 37, kunde då vara ute nattetid
1992	SB bytte namn till Thomas Quick
1992	TQ åkte med Kjell Persson till Bosvedjan
feb 1993	TQ åter till avd. 36, började prata om mord med Kjell P
1993	TQ åter till avd. 37
1 mars 1993	TQ hördes första gången om mord (Johan), nämnde Thomas B
1993	TQ erkände mordet på Johan A vid polisförhör, vallning
1993	kvarlevorna efter Charles Zelmanovits återfunna
22 okt 1993	<i>Örjan Sellin försvann (inte hittad)</i>
1993/94	Kjell P och Göran F slutade vid årsskiftet, Kjellberg chef
tidigt 1994	åter till avd. 36 efter beslut av Kjellberg, striktare

1994	TQ erkände mord på Charles Zelmanovits, vallning
våren 1994	kort vistelse på Sankt Siegfriids i Växjö, återvände snart t Säter
våren 1994	Birgitta Ståhle tog över som terapeut
4 juli 1994	TQ rymde från Säter tillsammans med kamrat
hösten 1994	åtal för mord på Charles Zelmanovits
<u>16 nov 1994</u>	<u>dom (1) i målet om mord på Charles Zelmanovits</u>
1994	TQ erkände morderna i Appojaure
1995	vallning i Appojaure
1995	vallning i Messaure
1995	TQ bytte advokat från Gunnar Lundgren till Claes Borgström
1995	TQ erkände mordet på Yenon Levi
1995	Sten-Ove Bergwalls bok "Min bror Thomas Quick"
sent 1995	åtal angående Appojaure
<u>25 januari 1996</u>	<u>dom (2) angående Appojaure</u>
1996	TQ erkände mord på Therese Johannessen
våren 1997	åtal avseende Yenon Levi
<u>28 maj 1997</u>	<u>dom (3) angående Yenon Levi</u>
19 juni 1997	TQ skrev brev till Olle Högboms föräldrar
1997	vallning i Örjeskogen
våren 1998	åtal för mordet på Therese Johannessen
<u>2 juni 1998</u>	<u>dom (4) angående Therese Johannessen</u>
1998	Thomas Quicks bok "Kvarblivelse" kom ut
1999	vallning efter Trine Jensen
5 maj 2000	åtal avseende morderna på Gry Storvik och Trine Jensen
<u>22 juni 2000</u>	<u>dom (5) angående morderna på Gry Storvik och Trine Jensen</u>
2000	byte av advokat från Claes Borgström till Sten-Åke Larsson
våren 2001	åtal för mordet på Johan Asplund
<u>21 juni 2001</u>	<u>dom (6) angående Johan Asplund</u>
2001	TQ annonserade att han inte längre skulle medverka i utredningar
2002	TQ återtog sitt gamla namn, Sture Bergwall
2002	SB avslutade terapin med Birgitta Ståhle
2002	Janne Mattssons bok "Gåtan Thomas Quick" kom ut
2005	Kristina Hjertén von Geddas bok "Bortom allt rimligt tvivel"
2 juni 2008	SB träffade Hannes Råstam för första gången
18 sept 2008	SB tog tillbaka sina erkännanden inför Råstam
2008	Thomas Olsson ny advokat
14 december 08	Råstams första dokumentär sändes
21 december 08	Råstams andra dokumentär sändes
2009	"Thomas Quick är död" av SB och brodern Sten-Ove
20 april 2009	första resningsansökan av Thomas Olsson, ang. Levi
<u>17 dec 2009</u>	<u>resning angående Yenon Levi</u>
2010	Pelle Svenssons bok "Quick – Den stora rättsskandalen"
28 maj 2010	åtal nedlagt angående Levi
3 sept 2010	frikännande dom angående Levi
<u>24 sept 2010</u>	<u>resning angående Therese Johannessen</u>
29 mars 2011	åtalet nedlagt angående Therese J (frikännande följde)
2012	Dan Larssons bok "Mytomanen Thomas Quick"
<u>18 jan 2012</u>	<u>resning angående Johan Asplund</u>
<u>5 april 2012</u>	<u>resning angående Gry Storvik och Trine Jensen</u>
2012	Hannes Råstams "Fallet Thomas Quick" kom ut
2012	debatt på Publicistklubben om Quickärendet
17 aug 2012	frikännande angående Johan Asplund

24 sept 2012	åtalet nedlagt angående Gry och Trine (frikänd strax efter)
2013	Dan Josefssons ”Mannen som slutade ljuga” kom ut
2013	Mats Parners bok ”Fallet Quick/Bergwall” kom ut
<u>1 feb 2013</u>	<u>resning angående Appojaure och Zelmanovits</u>
21 maj 2013	nedlagt åtal angående Appojaure (frikännande strax senare)
31 juli 2013	nedlagt åtal angående Zelmanovits
4 nov 2013	frikännande dom angående Zelmanovits
19 mars 2014	förvaltningsrätten omvandlade slutna psykvården till öppen
mars 2014	SB ut från Säter
2015	Christer van der Kwasts bok ”Bortom rimligt tvivel” kom ut
2015	min bok Quickologi kom ut
5 juni 2015	Bergwallkommissionens rapport lades fram
hösten 2015	norsk parallellutredning lade fram sitt betänkande
2016	Sture Bergwalls bok ”Bara jag vet vem jag är” kom ut
26 mars 2017	Martin Wicklin lovade ställa frågor som jag förtecknat
okt 2017	SB ansökte om skadestånd hos JK
hösten 2017	B. Hills film ”The confessions of Thomas Quick” visades i England
25 juni 2018	JK avslog SB:s skadeståndsanspråk
2018	Yrsa Stenius och Seppo Penttinens bok ”Rättsskandalen!?”
2018	Cajsa Lindholms bok ”I denna kusliga tomhet” kom ut
2018	Christian Dahlmans ”Beviskraft” kom ut med ett avsnitt om Quick
hösten 2018	Leif GW Perssons serie ”Det som göms i snö” på Kanal 5
våren 2019	Christer van der Kwasts bok kom i en andra delvis nyskriven upplaga
september 2019	filmen ”Quick – Bortom allt rimligt tvivel” gick upp på biograferna
hösten 2019	podd på Juridicum i Lund om Quickärendet (Dahlman – Jönsson)
våren 2020	Claes Borgströms artikel i SvD
hösten 2020	serie på fem avsnitt i norsk tv om Therese-fallet
hösten 2021	fransk dokumentärfilm om Quickfallet
hösten 2021	norsk tv-serie om mordet på Marianne Rugaas Knutsen
2022	HG Axbergers bok ”Statsministermordet” med uttalanden om Quick
2022	Boken ”De kallar honom supersnuten; Jan Olsson, ett polisliv”
hösten 2022	dokumentär i SVT om Appojaure-morden
våren 2023	Granskningsnämnden avslår anmälan mot Appojauredokumentären
hösten 2023	Per Asle Rustads bok ”Hvem tok Therese?” kom ut
2024	filmen ”What remains” kom ut i Sverige
mars 2024	Bergwalls ev. anspråk mot svenska staten preskriberades
våren 2024	podden Spår tar upp Quickfallet
hösten 2024	arbete pågår med en brittisk podd i sex delar

4. What remains

Under året har det kommit en spelfilm om Quickfallet, ”What remains – the confession of a serial killer”. Gustaf Skarsgård, Andrea Riseborough och Stellan Skarsgård gör huvudrollerna och kinesen Ran Huang är regissör.

Jag förväntade mig ”det gamla vanliga” när jag satte mig för att titta på filmen. Och jag blev mycket förvånad när det faktiskt var helt annorlunda denna gång. Det är inte något tvivel om vilken ståndpunkten är i skuldfrågan: Quick talade sanning när han erkände de åtta morden. Quick kan berätta på ett sådant sätt om morden att han bara måste ha begått dem, så framställs det. Och så var det ju.

Jag trodde inte jag skulle få se detta. Det är onekligen uppmuntrande att sanningen börjar sippra fram även i kulturen.

5. Brittisk podd

Jag har under hösten blivit intervjuad för en brittisk podd där producenten är Simon Clancy med många år hos BBC och där intervjuaren är Marit Higræff från NRK. Clancy har utlovat sanningssökande, saklighet och balans, och i varje fall intervjun med mig gav inte några vibbar av annat slag. Man är ju luttrad när det gäller mediernas framställningar av Quickärendet, men jag har en känsla av att det kan bli annorlunda denna gång. Vi får se. Troligen kommer podden att vara færdig för sändning i maj 2025.

6. Det som är bra

Jag har skrivit det förut och kan inte låta bli att upprepa det. Det känns väldigt skönt att det inte finns mer än en sanning i Quickärendet. Och sanningen kan inte vara föremål för "uppfattningar" eller "åsikter", på sin höjd "tro". Men vad man tror om sanningen spelar inte någon roll, den finns där ändå och den är som den är. Det är oerhört tillfredsställande, och betryggande.

7. Alexander Solzjenitsyn

"Den vanliga modiga människans enkla handlande är: att inte delta i lögnen." Det sa Alexander Solzjenitsyn när han 1974 äntligen fick hålla sitt nobelpristal efter att ha fått priset 1970. Det är väldigt bra tycker jag, en enkel moralisk kompass som alla rimligt modiga människor borde kunna följa. Men det sker förvisso inte, och Quickärendet är ett ovanligt bra exempel. Eller också är det just det som sker. "För den vanliga fege människans enkla handlande är: att delta i lögnen."

Innehåll i sammanställningen av de nitton hittillsvarande betraktelserna

(en länk till sammanställningen finns på hemsidan och här: [kommer i den slutliga versionen])

1. Inledning	sid. 1
Det som hände åren 2008–15	1
Några kommentarer	3
2. Jurister, läkare, poliser och psykologer talade osanning	3
Envisas eller inte?	3
Kort bakgrund	4
Mediernas roll – och vissa andras	5
Sannolikhetsberäkningar	7
Den nya tystnaden	8
Att komma ur knipan	8
3. Den lilla lögnen	9
Rättsskandalen	10
Sannolikhetsberäkningar, nu med Bayes' sats	11
Sture Bergwalls bok	12
Varför trakassera Bergwall?	12
En domstolsprövning?	13
Det som är bra	13
4. Åren som gått	13
Kevindokumentären, Dan Josefsson och Sven Å. Christianson	14
Sådant som inte har hänt sedan sist	14
Nedlagd skadeståndstalan	14
Sannolikheten för Bergwalls skuld	15
Förvånande oförmåga	16
Söndagsintervjun	17
Dreyfusaffären, skuld och feighet	17
Alla hundar är stora	18
5. Vad har hänt sedan sist?	19
Rättsskandalen som villfarelse – hur unik och hur gammal?	20
Vissa inblandade personers insikter och misstankar	22
Något om Bergwallkommissionen till sist	24
6. Åren	24
Orsakerna	24
Tillfredsställelsen	25
Rättsskandalen!?	25
Bevisningen	25
Tigandet	27
Justitiekanslern	27
Film	29
Norge	29
Betrakta?	29
PS	30

7. Århundradets rättsskandal	30
Argumentera?	31
Cajsa Lindholms bok	31
Seppo Penttinens och Yrsa Stenius bok	31
Christer van der Kwasts bok	32
Det som göms i snö	32
Blir det någon skadeståndstalan från Bergwall?	32
Quickärendet och ett par välrenommerade journalister	33
Att kunna erkänna fel – eller inta en reservståndpunkt	34
8. Beviskraft – och att förstå bevis rätt	35
Jurister som hävdar rättsskandalen	38
Stimulansen av en villfarelse	39
Några saker som händer – eller inte händer	40
Hur hade det gått om inte vi i Öjegruppen hade hållit emot?	41
Kommentarer till de avsnitt i Christian Dahlmans bok Beviskraft som rör Quick	42
9. Är individualismen en orsak till att så många trodde på rättsskandalen?	47
Jurister som tror på rättsskandalen	48
Bayes´ sats, boken Beviskraft och bevisningen mot Thomas Quick	49
Seminariet om Cajsa Lindholms bok	50
Fortfarande har Bergwall inte väckt talan mot staten om skadestånd	50
Något ytterligare om Bergwallkommissionen	51
Vilka personer har gjort mest för att lura svenska folket och befästa villfarelsen?	51
Kan man säga att det inte var en rättsskandal och samtidigt tro att Quick inte är skyldig?	52
10. Claes Borgström	52
Claes artikel i SvD och debatten efter den	53
Människors syn på saken efter Claes Borgströms ord	55
Varför inte ett förtalsmål?	56
När har Quickärendet vänt?	56
Diskussion med Alexander Barkman om bevisvärdet i Johanmålet	57
Mordet på Olle Högbom	57
11. Tio tidigare betraktelser	58
Vad har hänt sedan sist?	59
Tioårsartikeln	59
Helena Nymans syn på saken	62
Den norska serien om mordet på Therese Johannessen	63
Filmen ”Quick” och vad den saknar	63
En sammanställning av bevis för alla åtta morden	63
Promemorian med advokaten Alexander Barkman	63
Är det något särskilt med Sverige som gör oss mottagliga för villfarelser	64
12. Vändningen	65
Och nu då?	67
En analys av vad som hände	68

13. Inledning	68
En fransk dokumentärfilm om Quick	69
Den norska serien om mordet på Marianne Rugaas Knutsen	69
En sammanställning av all bevisning med invändningar	69
Hur man värderar vissa bevis – lite om matematikens betydelse	70
Promemorian med advokaten Alexander Barkman	70
Är Quick-villfarelsen ett tecken i tiden?	71
Ansvaret för haveriet	71
En vändning?	71
Att ha och att få rätt	72
14. Jan Guillous bok ”Den som dödade helvetets änglar”	72
HG Axbergers bok ”Statsministermordet”	74
Sammanställningar av all bevisning med invändningar och beräkningar	74
Sannolikheten för att Quick inte begick något av morderna	75
Lennart Höglund har fyllt 80	75
Vilka tror i dag på rättsskandalen?	76
Ett av livets glädjeämnen	76
Kalla fall	77
15. Inledning	76
Dokumentären om Appojauremorden	77
Boken om supersnuten	79
Handlar villfarelsen om den seriösa journalistikens förfall?	81
Vad har villfarelsen gett professionellt?	81
Varför visar sig inte Bergwall i Sverige?	81
Har det vänt?	82
Bayes, AI m.m.	82
16. Inledning	82
Granskningsnämndens avgörande beträffande Appojaure- dokumentären	84
Begick resningsåklagarna tjänstefel?	84
Sannolikhetsberäkningar och traditionella bevisvärderingar	85
Skälen till att villfarelsen inträffade och består – början till en fördjupad analys	86
Poddar	87
17. Inledning	87
Per Asle Rustads bok ”Hvem tok Therese?”	88
Vems är skulden till att en sex gånger dämjd seriemördare blev friad?	89
Bevisvärdering med AI	90
Vilka tror ännu att Sture Bergwall är oskyldig till de åtta morderna?	91
Att våga erkänna fel, debattera, forska och publicera	91
Samhällsmoralens utförsbacke	93
18. Åren	92
Varför Quickbetraktelser?	93
Debatten om hundsökens bevisvärde	94

Vilka tror i dag att Sture Bergwall är oskyldig till de åtta mordena?	94
Debatten på Publicistklubben 2012	95
Fusk i podden ”Spår”?	95
Berättelser från en resa i Sydnorge	96
Alla kommer undan ansvar pga allas intresse av att sanningen döljs	97
19. Har det hänt något sedan sist?	97
En påminnelse	97
Kronologi	97
What remains	101
Brittisk podd	102
Det som är bra	102
Alexander Solzjenitsyn	102